

Nr 440.

Av fru **Nordgren m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 114, med förslag till förordning om erkända sjukkassor m. m.*

Ett av de viktigaste skälen för en omorganisation av vårt nuvarande sjuk-kasseväsende torde vara, att sjukhjälpstiden, för det övervägande antalet sjukkassor i vårt land, är alltför kort för att kunna bli till verkligt gagn för medlemmarna eller verka betryggande vid långvarigare sjukdom. I 1926 års lagförslag uppställdes också bl. a. som villkor för statsbidrags erhållande, att sjukhjälp skulle utgå under minst tre år. Denna minimitid måste betecknas som synnerligen väl avvägd, om man tager i beaktande, att ett ganska stort antal kassor — genom sammanslutningar i s. k. central-fortsättningskassor — redan nu bereda sina medlemmar förmånen av en fortgående sjukhjälp under tre år, vilken sjukhjälpstid alltså bland stora delar av landets sjukkassefolk vunnit en viss hävd.

Nu föreslås emellertid i Kungl. Maj:ts proposition nr 114, 24 § tredje stycket, att sjukhjälpstiden må begränsas så, att, där sjukpenning från distriktssjuk-kassan ensam eller från primärsjuk-kassa jämte distriktssjuk-kassa på grund av ett sammanhängande sjuklighetstillstånd utgått under två år, vidare sjukpenning ej utgår.

Även om detta stadgande icke innebär något förbud för sjuk-kassa att meddela sjukhjälp för längre tid än två år, betyder det dock, att statsbidrag för detta ändamål icke kan erhållas för längre tid. Till sina verkningar torde detta komma att medföra, att det stora flertalet kassor stanna vid tvåårsgränsen, varför två år torde bli *maximi-* i st. f. *minimitid* för sjukhjälpens utgående. En sådan sakernas ordning kan, ur sjuk-kassefolkets synpunkt, icke vara önskvärd, framför allt så länge invaliditetsförsäkring icke omorganiserats och utbyggt på sådant sätt, att densamma ger en någorlunda tillfredsställande försörjning åt människor, som på grund av långvarig sjukdom eller invaliditet äro ur stånd att genom arbete försörja sig. Under dylika förhållanden anse undertecknade den i propositionen föreslagna sjukhjälpstiden för kort och att denna bör utsträckas till tre år samt att statsbidrag må utgå för denna tid. Ävenså anse vi, att sjuk-kassor, som ha en längre sjukhjälpstid eller lämna oavbruten sjukhjälp, böra tillerkännas statsbidrag för hela den tid sjukhjälp utgår.

På annat ställe i nämnda proposition, § 24 första stycket, föreslås infö-

rande av en obligatorisk karenstid på tre dagar, för vilken tid sjukpenning icke får utgå. Syftemålet härmed har i sakkunniges betänkande av den 15 december 1926 angivits vara, att det genom införandet av en dylik karenstid skulle vinnas avsevärda besparingar för såväl sjukkasserörelsen som statsverket — enligt verkställda preliminära beräkningar uppgående till omkring 1,440,000 kronor pr år, varav 360,000 kronor skulle komma på statsverkets andel. Det är ju ett ganska avsevärt belopp det här rör sig om, och man kan förstå sakkunniges tankegång, även om man inte är övertygad om rättfärdigheten i att en dylik besparing skall gå ut över de sjukförsäkrade. Om det varit fråga om en *obligatorisk* sjukförsäkring, hade måhända inga invändningar kunnat göras mot ett dylikt förslag, men här gäller det en sjukförsäkring, som vilar på *frivillighetens* grund, framskapad och uppburen av *enskilda* samhällsmedlemmar, låt vara med ekonomiskt stöd från statsmakternas sida, och då ligger saken något annorlunda till. Här torde väl dock kunna ifrågasättas, huruvida det kan anses rättvist att på laglig väg göra en inskränkning i förmåner, som försäkringstagaren i de flesta fall tillförsäkrats vid sitt inträde i kassan, låt vara att dessa förmåner, för en del medlemmar, ersättas med andra sådana. Metoden med karenstid har för övrigt tidigare prövats av sjukkassorna och befunnits olämplig. Detta bestyrkes av sakkunnige, som å sid. 93—94 i sitt betänkande påpeka, att idén med en karenstid i början av varje sjukdomsfall är föga populär inom sjukkasserörelsen, och där en dylik bestämmelse tidigare funnits, har den sedermera åter upphävts.

En annan olägenhet, som införandet av en tre dagars karenstid skulle komma att medföra, framhålles av sakkunnige själva å sid. 94 i ovannämnda betänkande, nämligen den, att bestämmelserna på denna punkt i sjukkasselagstiftningen icke komma att stå i överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i olycksfallsförsäkringslagen. I den mån sjukkassorna komma att övertaga uppgiften även för olycksfallsförsäkringen, skulle sjukkassorna nödgas att redan från första stund taga ståndpunkt till frågan, om olycksfall i arbete föreläge eller inte. Sakkunnige avfärda visserligen denna olägenhet med förklaringen, att detta är något som knappast kan helt undvikas. Men det kan dock inte bestridas, att det är olämpligt med olika karenstid för sjukdom och olycksfall.

Den av sakkunnige framförda åsikten, att bestämmelsen om karenstids införande icke torde bli alltför kännbar för den enskilde sjukkassemedlemmen, delas icke av oss och säkerligen ej heller av det stora flertalet sjukkasseefolk. För den mindre bemedlade, särskilt familjeförsörjaren, spelar några få kronor mer eller mindre en ganska stor roll, särskilt som ju ett sjukdomsfall kan vara av sådan art, att det förorsakar extra utgifter utöver läkare och medicin. Därtill kommer, att de flesta sjukkassor väl knappast komma att bekosta *hela* läkarevården, utan den försäkrade själv får bära en viss del av densamma, detta för att förebygga missbruk. Så

praktiseras det i en hel del kassor, som redan infört fri läkarevård för sina medlemmar.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa, att riksdagen måtte besluta,

att sjukhjälpstiden måtte fastställas till tre år för ett sammanhängande sjuklighetstillstånd, samt att statsbidrag skall utgå oavkortat för denna tid;

att sjukkassor, som lämna sjukhjälp för en längre tid än tre år eller oavbruten sjukhjälp, måtte tillerkännas statsbidrag för hela den tid sjukhjälp utgår; samt

att bestämmelsen om tre dagars karenstid uteslutes och i stället stadgas, att sjukpenning skall utgå fr. o. m. den dag anmälan om sjukdomsfallet gjorts hos kassan.

Stockholm den 24 mars 1927.

Olivia Nordgren.

Anders Paulsen.

C. W. O. Höglund.

*N. K. Törnkvist,
Bjuv.*

Olof Andersson.

Algot Sjöström.

Julius Hedvall.

